

Lausunto

1.7.2022

VN/5424/2020

VN/5424/2020-OM-7

Maa- ja metsätalousministeriö

Oikeusministeriön lausunto

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista ja maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

Oikeusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan.

Laki yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista (1. lakiehdotus)*Tiedonsaantioikeus (12 §)*

Lakiluonnoksen 12 §:n 2 momentin mukaan todentamisviranomaisella olisi oikeus saada viranomaisilta salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitetun tehtävän suorittamiseksi välttämättömiä tietoja. Pykälän 1 momentissa todentamisviranomaisen tehtäväksi säädetyillä tarkastuksilla viitataan yleisesti EU-lainsäädäntöön.

Oikeusministeriön näkemyksen mukaan – vaikka tiedonsaanti olisikin sidottu välttämättömyyteen – 12 §:n 2 momentin tiedonsaantioikeus on turhan väljä, yksilöimättä mitenkään tarkemmin minkälaisista tiedoista olisi kyse. Perustuslakivaliokunta ei ole pitänyt hyvin väljiä ja yksilöimättömiä tietojensaantioikeuksia perustuslain kannalta mahdollisina edes silloin, kun ne on sidottu välttämättömyyskriteeriin. Perustuslakivaliokunta on myös painottanut, että erottelussa tietojen saamisen tai luovuttamisen tarpeellisuuden ja välttämättömyyden välillä on kyse tietosisältöjen laajuuden ohella myös siitä, että salassapitosäännösten edelle menevässä tietojensaantioikeudessa on viime kädessä kysymys siitä, että tietoihin oikeutettu viranomainen omine tarpeineen syrjäyttää ne perusteet ja intressit, joita tiedot omaavaan viranomaiseen kohdistuvan salassapidon avulla suojataan. Mitä yleisluonteisempi tietojensaantiin oikeuttava sääntely on, sitä suurempi on vaara, että tällaiset intressit voivat syrjäytyä hyvin automaattisesti. Mitä täydellisemmin tietojensaantioikeus kytketään säännöksissä asiallisiin edellytyksiin, sitä todennäköisemmin yksittäistä tietojensaantipyyntöä joudutaan käyttämissä perustelemaan. Myös tietojen luovuttajan on tällöin mahdollista arvioida pyyntöä luovuttamisen laillisten edellytysten kannalta. Tietojen luovuttaja voi lisäksi kieltäytymällä tosiasiallisesti tietojen antamisesta saada aikaan tilanteen, jossa tietojen luovuttamisvelvollisuus eli säännösten tulkinta saattaa tulla ulkopuolisen viranomaisen tutkittavaksi. Tämä mahdollisuus on tärkeä tiedonsaannin ja salassapito-intressin yhteensovittamiseksi. (PeVL 48/2018 vp, s. 4-5)

Oikeusministeriö pitää edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen perusteltuna, että tiedonsaantioikeutta välttämättömyyskriteeristä huolimatta tarkennetaan koskemaan nimenomaisia hakijaa koskevia tietoja. Tällöin tietoja luovuttavalla viranomaisella on em. viitaten mahdollista arvioida pyyntöä luovuttamisen laillisten edellytysten kannalta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
 Oikeusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 25
 00023 Valtioneuvosto

Eteläesplanadi 10
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

09 1606 7730
 +358 9 1606 7730

kirjaamo.om@gov.fi
 oikeusministerio.fi

Julkisen hallintotehtävän hoitaminen (15 §)

Lakiluonnoksen 15 §:ssä on säännökset paikallisesta toimintaryhmästä, jonka tehtävänä olisi toteuttaa EU-lainsäädännössä säädettyjä tehtäviä. Näitä tehtäviä olisivat perustelujen (s. 47) mukaan paikallisen kehittämisstrategian täytäntöönpanon lisäksi muun muassa tuettavien toimien säännösten mukaisen valintamenettelyn ja valintaperusteiden suunnittelu, tukihakemusten vastaanotto ja arviointi, toimien valinta ja niiden tuen määrän vahvistaminen sekä valittuja toimia koskevien ehdotusten tekeminen tukipäätöksen tekeväälle viranomaiselle. Lisäksi toimintaryhmät seuraavat kehittämisstrategiansa tavoitteiden toteutumista. Paikallisen toimintaryhmän hyväksyisi lain 9 §:n nojalla maa- ja metsätalousministeriö.

Pykälän 2 momentin mukaan paikallinen toimintaryhmä voisi olla rekisteröity oikeushenkilö, jolla on riittävät toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset paikallisen toimintaryhmän tehtävien hoitamiseksi. Säännöksen perustelujen mukaan (s. 48) paikallisen toimintaryhmän tulisi olla oikeushenkilö, jolla on riittävät toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset toimintaryhmälle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Säännöksen ja perustelujen välillä on siis tässä ristiriita, mutta joka tapauksessa tarkoitus näyttää olevan, että oikeushenkilö voisi toimia 15 §:ssä tarkoitettuna paikallisena toimintaryhmänä. Säännösten tulisi joka tapauksessa täsmentää, mikä edellytys paikalliselle toimintaryhmälle säädetään: jos toimintaryhmä voi olla oikeushenkilö, mitä muuta se voi olla?

Esitysluonnoksen perusteluissa todetaan (s. 101) 15 §:n sääntelyn tarkoittavan sitä, että lailla säädettäisiin julkisen hallintotehtävän antamisesta muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Oikeusministeriö yhtyy esitysluonnoksessa olevaan arvioon siitä, että paikalliselle toimintaryhmälle tarkoitetut tehtävät ovat sisällöllisesti sellaisia, että ne voidaan lukea julkisiksi hallintotehtäviksi. Tällöin sääntelyä tulee arvioida sen kannalta, täyttääkö se perustuslain 124 §:ssä säädetty edellytykset julkisen hallintotehtävän antamisesta muun kuin viranomaisen hoidettavaksi. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Esitysluonnoksen perustelut (s. 102) sen osalta, että kaavailtu sääntely täyttäisi perustuslain 124 §:n edellytykset, jäävät vajaiksi. Esityksessä tulisi nimenomaisesti perustella, miksi sääntely on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi (eli miksei tehtävää voida hoitaa viranomaisen toimesta). Esityksessä viitataan hallinnon yleislakien noudattamiseen, mikä on yksi perustuslain 124 §:n edellytyksistä. Esitysluonnoksessa on asianmukaisesti huomioitu myös, että julkista hallintotehtävää toimivaan sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta.

Muutoksenhaku (20 §)

Lakiluonnoksen 20 §:n perusteella Ruokaviraston päätökseen ei saisi hakea oikaisua. Oikeusministeriö toteaa, että tarkoituksena on, että oikaisuvaatimus olisi muutoksenhaun ensi vaiheena mahdollisimman laajasti. Oikaisuvaatimussääntelyn ulkopuolelle jätetään vain asiat, joihin oikaisuvaatimus ei sovellu. (Lainkirjoittajan opas, kohta 12.13.2) Nähtävästi kaavailun lain nojalla annettavat hallintopäätökset ovat sellaisia, että niiden osalta voitaisiin käyttää oikaisuvaatimusta muutoksenhaun ensi vaiheena.

Lakiluonnoksen 20 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa (s. 50) todetaan, että maa- ja metsätalousministeriön toimintaryhmän hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Tämä ei kuitenkaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 8 §:n mukaan pidä paikkaansa, jonka nojalla ainoastaan valtioneuvoston yleisistunnon päätöksestä valitetaan suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 (2. lakiehdotus)

Soveltamisala (2 §)

Lakiluonnoksen 2 §:n 2 momentissa on säännös, jonka mukaan ”Tätä lakia voidaan soveltaa kuitenkin maataloustuotteiden myyntikunnostukseen.” Oikeusministeriö pitää ongelmallisena, että lain soveltamisalasta säädettäessä sääntely on epämääräistä (”voidaan soveltaa”) ja esityksen jatkovalmistelussa soveltamisala tulisi määritellä yksiselitteisesti sen osalta, mihin lakia sovellettaisiin ja toisaalta yksiselitteisesti myös todeta mihin lakia ei sovellettaisi.

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota myös siihen, että lakiluonnoksen 4 §:ssä, joka koskee lain suhdetta Euroopan unionin lainsäädäntöön, ei ole tarkempaa määrettä lain soveltamisen

kytkeytymisestä nimenomaisesti maaseudun kehittämisen tukemiseen. Tällainen määre olisi lain konteksti huomioon ottaen perusteltu.

Tuettava toiminta (8 §)

Lakiluonnoksen 8 §:n 3 momentissa on säännös, jonka mukaan tukea myönnettäessä on otettava huomioon Euroopan unionin lainsäädännön edellyttämät toimialakohtaiset rajoitukset. Tämä on sinällään ymmärrettävä informatiivisena muistutuksena EU-säätelyn vaikutuksista.

Momentin toisen säännöksen mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin toimialakohtaisista rajoituksista. Tällainen asetuksenantovaltuus liittyen edellä olevaan yleisluonteiseen ja informatiiviseen säännökseen siitä, että Euroopan unionin lainsäädännössä on toimialakohtaisia rajoituksia, ei oikeusministeriön mielestä ole mahdollinen. Yleinen ja informatiivinen viittaus siihen, että jossakin on säädetty jostakin jotakin, ei riitä asetuksenantovaltuudeksi. Oikeusministeriön mielestä asetuksenantovaltuus on syytä poistaa.

Ministeriön asetuksenantovaltuus (10 §)

Lakiluonnoksen 10 §:n 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa säännöksiä mainitun lain nojalla tuettavan rakentamisinvestoinnin teknisistä, taloudellisista, toiminnallisista sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvistä seikoista. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, ettei asetuksella annettaisi tarkempia säännöksiä ja ettei laissa sinänsä vaikuttaisi olevan perussäännöstä tuettavan rakentamisinvestoinnin teknisiin, taloudellisiin, toiminnallisiin sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyviin seikkoihin liittyen. Edellä mainitut ovat edellytyksinä asetuksenantovaltuudelle. Esityksen jatkovalmistelussa asetuksenantovaltuuden edellytysten täytyminen tulee varmistaa.

Valtioneuvoston asetuksenantovaltuus (19 §)

Lakiluonnoksen 19 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset tuettavista toimenpiteistä, tuen muodosta, toimenpiteiden tukikelpoisista kustannuksista sekä kustannusten syntyminen ajankohdasta. Oikeusministeriö toteaa, että laista näyttää puuttuvan sellaiset perussäännökset, joiden nojalla ao. asetuksenantovaltuus olisi mahdollinen. Olennaista on, että laissa on asiasta perussäännökset. Valtuutussäännösten täsmällisyys ja tarkkarajaisuus ovat aina riippuvaisia lain muista säännöksistä eikä valtuutussäännöksiä voida arvioida lain muista säännöksistä irrallisina. (ks. Lainkirjoittajan opas, kohta 13.3)

Tuen myöntäminen poikkeuksellisissa oloissa (20 §)

Lakiluonnoksen 20 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä 19 §:ssä säädetään, valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitetuissa poikkeusoloissa sekä sellaisissa normaaliolojen erityisen poikkeuksellisissa olosuhteissa, jotka merkittävällä tavalla äkillisesti ja ennalta-arvaamattomasti aiheuttavat merkittäviä muutoksia yritysten toimintaympäristöön ja toimintaedellytyksiin, tukea voitaisiin myöntää yrityksille toiminnan tukemiseksi ja sopeuttamiseksi sekä maksuvalmiuden turvaamiseksi. Pykälän 2 momentissa olisi asetuksenantovaltuus, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset tuen myöntämisestä ja käyttökohteista 1 momentissa tarkoitetuissa olosuhteissa.

Pykälän perustelujen (s. 68) mukaan sääntelyllä pyrittäisiin turvaamaan se, että poikkeuksellisissa oloissakin avustuksia myönnettäisiin vain sellaisille yrityksille, joilla arvioidaan olevan edellytykset jatkaa poikkeuksellisten olojen aiheuttamasta häiriötilanteesta huolimatta toimintaansa, eikä avustusta suunnattaisi yrityksille, joiden toimintaedellytykset olisivat lakanneet mahdollisesti jo ennen poikkeuksellisten olosuhteiden syntymistä tai muista kuin poikkeuksellisista oloista aiheutuneista syistä.

Lakiluonnoksessa olevasta säännöksestä ei sinänsä pysty päättämään edellä mainittua ajatusta avustusten kohdentamisesta "elinvoimaisemmille" yrityksille. Kun tämä ilmeisesti kuitenkin on pykälän keskeinen tarkoitus, sen tulisi näkyä säädöstekstissä. Kysymyksenalaista on, miten lyhytkestoisissa häiriötilanteissa pykälää olisi perusteltua soveltaa, jolloin häiriötilanteen pitkäkestoisuus voisi olla eräs huomioitava tekijä soveltamiskynnystä arvioitaessa.

Tuen siirtäminen toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten (24 §)

Lakiluonnoksen 24 §:ssä on säännökset tuen siirtämisestä toiselle tuettavan toimenpiteen toteuttamista varten. Pykälän 1 momentissa on säännös, jonka mukaan tuen saajan tulee varmistaa muiden toimenpiteen toteuttamiseen osallistuvien kanssa laadittavien sopimuksien tuen myöntämiselle ja maksamiselle asetettujen edellytysten täyttämisen sekä tuen ehtojen noudattamisen mukaan

lukien mahdollinen tuen ja muun julkisen rahoituksen takaisinmaksu korkoineen ja hallinnollisine seuraamusmaksuineen sekä viranomaisen oikeuden tarkastaa siirron saajan toimintaa vastaavalla tavalla kuin tuen saajan toimintaa. Oikeusministeriö kiinnittää huomiota siihen, ettei viranomaisen toimivaltaa voida perustaa yksityisten välisellä sopimuksella, vaan toimivalta pitää laissa nimenomaisesti säättää. Tämä on oikeusministeriön näkemyksen mukaan välttämätöntä ottaa esityksen jatkovalmistelussa huomioon.

Tuen myöntäminen (36 §)

Lakiluonnoksen 36 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus päättäisi tuen myöntämisestä. Pykälän 2 momentin mukaan edellytyksenä tuen myöntämiselle paikallisen toimintaryhmän rahoituskiintiöstä olisi toimintaryhmän antama puoltava lausunto hakemuksesta. ELY-keskus voisi poiketa paikallisen toimintaryhmän puoltavasta lausunnosta vain, jos tuen myöntäminen olisi vastoin Euroopan unionin tai kansallista lainsäädäntöä. Momentissa olisi lisäksi säännös siitä, että ELY-keskus ratkaisee myös hakemuksen, jota paikallinen toimintaryhmä ei ole puoltanut; ja että paikallisen toimintaryhmän on viipymättä toimitettava hakemus lausuntoineen ELY-keskukselle.

Oikeusministeriö toteaa, että em. sääntelyssä ELY-keskukselle ei jäisi (tarkoituksenmukaisuuskysymyksissä) itsenäistä harkintavaltaa, ja sen tehtävänä olisi lähinnä valvoa päätöksen(tekonsa) lainmukaisuutta. Sinänsä voi pitää perusteltuna, että muutoksenhakukelpoisen päätöksen asiassa tekee viranomainen, jolloin varmistetaan asiaan liittyvien hallintomenettelyvaatimusten noudattamista.

Hallinnolliset seuraamukset (53 §)

Lakiluonnoksen 53 §:ssä on säännökset 50 §:ssä säädetyn takaisinperinnän lisäksi tuensaajalle maksettavaksi määrättävästä takaisinperittävän määrän kertaluonteisesta korotuksesta, joka olisi suuruudeltaan 10 prosenttia laskettuna takaisinperittävästä määrästä.

Esitysluonnoksessa ei todeta, onko 53 §:n seuraamus ns. hallinnollinen sanktio. Hallinnollisena sanktiona eli rangaistusluonteisena hallinnollisena seuraamuksena voidaan lähtökohtaisesti pitää hallintopäätökseen perustuvaa seuraamusta, joka on asiallisesti rinnastettavissa rikosoikeudelliseen rangaistukseen ja joka määrätään lain rikkomisen johdosta luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle hallintoviranomaisen toimesta. Useimmiten tällainen hallinnollinen sanktio sisältää velvoitteen suorittaa rangaistusluonteinen seuraamusmaksu. (ks. Rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevan sääntelyn kehittäminen, oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 52/2018)

Oikeusministeriön käsityksen mukaan 53 §:n seuraamussääntelyä voidaan pitää sen sisältöisenä, että kyseessä on rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus. Hallinnollisesta sanktiosta säädettäessä huomiota tulee kiinnittää mm. hallinnollisen sanktion nimikkeeseen, sen käyttöalaan, perusoikeuksien turvaamiseen, määräämistoimivallan organisointiin, hallinnollisen sanktion oikeasuhtaisuuteen, kohtuullistamiseen ja perimättä jättämiseen, hallinnon yleislakien soveltamiseen, muutoksenhakuun, määräämisoikeuden vanhentumiseen, viivästysseuraamuksiin ja hallinnollisen sanktion täytäntöönpanoon. Myös kaksoisrangaistavuuden kieltö (*ne bis in idem*) on otettava huomioon, jottei samasta asiasta määrätä sekä hallinnollista että rikosoikeudellista sanktiota. Hallinnollisesta sanktiosta säätäminen tulisi huomioida myös hallituksen esityksen suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestystä koskevassa jaksossa.

Oikeusministeriö toteaa, että esityksen jatkovalmistelussa edellä mainitut tekijät hallinnollisesta rangaistusluonteisesta seuraamuksesta tulisi ottaa asianmukaisesti huomioon. Tämä saattaa edellyttää sääntelyn täydentämistä, vähintään kuitenkin perustelujen täydentämistä.

Uhkasakko (53 §)

Lakiluonnoksen 53 §:ssä on säännöksiä sekä hallinnollisesta seuraamuksesta että uhkasakosta, ja nämä eivät sinänsä vaikuttaisi olevan sidoksissa toisiinsa. Oikeusministeriö pitää perusteltuna, että sääntelyn selkeyden takia uhkasakkosäännökset olisivat omassa pykälässään. Lisäksi voi todeta, että viittaus uhkasakkolakiin suositellaan jätettäväksi pois (Lainkirjoittajan opas, kohta 12.7).

Valituskielto (60 §)

Lakiluonnoksen 60 §:n mukaan ELY-keskuksen 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua määrääjän pidentämistä koskevaan päätökseen ei saisi erikseen hakea muutosta valittamalla. Pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa (s. 94) viitataan voimassa olevan lain 68 §:n mukaiseen valituskieltoon ja sen pysyttämiseen voimassa. Myös voimassa olevassa laissa valituskielto on erikseen perustelematta johdatettu edellisestä voimassa olleesta laista (ks. HE 142/2013 vp, s. 100).

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslain 21 §:n säännökset eivät estä säättämistä lailla vähäisiä poikkeuksia niissä turvattuihin oikeuksiin, kunhan tällaiset poikkeukset eivät muuta kulloinkin kyseessä olevan oikeusturvatakeen asemaa pääsääntönä eivätkä yksittäistapauksessa vaaranna yksilön oikeusturvaa (ks. esim. PeVL 68/2014 vp, s. 3/I). Perustuslain 21 §:n 1 momentissa turvatu oikeuden luonteen ja 2 momentin lakivarauksen takia on selvää, että valitus- ja muutoksenhakukieltoja koskee lailla säättämisen vaatimus (ks. esim. PeVL 12/2004 vp, s. 3/II).

Perustuslakivaliokunta on käytännössään pitänyt yleisluonteisia ja erittelemättömiä muutoksenhakukieltoja ongelmallisina perustuslain 21 §:n 1 momentin kannalta (ks. esim. PeVL 70/2002 vp, s. 5/II—6/I). Muutoksenhakuoikeutta koskevat luettelot eivät valiokunnan vakiintuneen kannan mukaan voi vaikuttaa eräänlaisena välillisenä muutoksenhakukieltona, vaan hallintolainkäyttölaista, ennen kaikkea sen 5 §:stä, ja viime kädessä perustuslain 21 §:n 1 momentista seuraa, onko kulloisessakin päätöksessä kyse valituskelpoisesta ratkaisusta (ks. esim. PeVL 34/2014 vp, s. 4/II, PeVL 15/2012 vp, s. 3). Perustuslain kannalta hyväksyttävistä muutoksenhakuoikeuden rajoituksista on mahdollista säätää lakiin otettavilla yksilöidyillä muutoksenhakukielloilla (PeVL 20/2005 vp, s. 8/I). Valiokunta on pitänyt välttämättömänä, että muutoksenhakurajoitukset perustellaan riittävällä tavalla eduskunnalle annettavissa hallituksen esityksissä (ks. PeVL 10/2012 vp, s. 7/II).

Säännökset ns. subjektiivista oikeutta harkinnanvaraisempienkin oikeuksien tai etuuksien myöntämisedellytyksistä voivat sinänsä muodostaa riittävän täsmällisen perustan perustuslain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettuna oikeutena pidettävän suhteen syntymiselle yksilön ja julkisen vallan välille (PeVL 51/2010 vp, s. 2, PeVL 42/2010 vp, s. 4/II, PeVL 16/2000 vp, s. 4—5, PeVL 12/1997 vp, s. 1/II). Tällaista perustetta ei kuitenkaan yleensä synny, jos etuuden tai palvelun saaminen riippuu kokonaan viranomaisen harkinnasta, käytettävissä olevista määrärahoista tai esimerkiksi suunnitelmista (PeVL 63/2010 vp, s. 2/II, PeVL 16/2000 vp, s. 4/II). Tällöinkin voi tosin olla aiheellista avata valitusmahdollisuus muun muassa viranomaistoiminnan asianmukaisuuden ja muun tasapuolisuuden valvomiseksi (PeVL 10/2009 vp, s. 4/II, PeVL 46/2002 vp, s. 9/II) sekä soveltamiskäytännön yhdenmukaisuuden varmistamiseksi (PeVL 30/2005 vp, s. 5/I). (PeVL 44/2018 vp, s. 2-3)

Oikeusministeriö kiinnittää valmistelevan ministeriön huomiota edellä mainittuun ja pitää välttämättömänä, että ehdotettu muutoksenhakurajoitus perustellaan riittävällä tavalla.

Muutoksenhaku (61 §)

Lakiluonnoksen 61 §:n 1 momentin mukaan ”Tämän lain mukaiseen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.” ja 2 momentin mukaan ”Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).” Kun pykälän 1 momentti näyttää koskevan kaikkia ao. lain nojalla tehtäviä päätöksiä, 2 momentin säännös vaikuttaisi tarpeettomalta (sinänsä on selvää, että valitettaessa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia). Oikeusministeriö tosin toteaa painokkaasti, että valitusasioita ei pääsääntön mukaan saa keskittää tiettyyn hallinto-oikeuteen. Jos keskittämistä kuitenkin poikkeuksellisesti esitetään, tulisi sille esittää erittäin vahvat perusteet. Nyt esitysluonnoksessa ei tällaisia perusteluita ole, joten keskittämistä koskeva säännös tulisi lähtökohtaisesti poistaa.

Lakiluonnoksen 61 §:n perusteella ao. lain mukaiseen päätökseen ei saisi hakea oikaisua. Oikeusministeriö toteaa, että tarkoituksena on, että oikaisuvaatimus olisi muutoksenhaun ensi vaiheena mahdollisimman laajasti. Oikaisuvaatimussääntelyn ulkopuolelle jätetään vain asiat, joihin oikaisuvaatimus ei sovellu. (Lainkirjoittajan opas, kohta 12.13.2)

Osastopäällikön sijainen, yksikönpäällikkö

Timo Makkonen

Lainsäädäntöneuvos

Veli-Pekka Hautamäki

Jakelu MMM Maa- ja metsätalousministeriö

Tiedoksi Kansliapäällikkö Pekka Timonen
Lainsäädäntöjohtaja Susanna Siitonen
Ministerin erityisavustaja Anita Westerholm

VN/5424/2020-OM-7

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: